

ABONAMENT:

pentru
Austro-Ungaria:
Pe an cor. 4.—
Pe 1/2 an c. 2.—
pentru
România și Străinătate
Pe an cor. 10.—
Un nr. 10 III.—

Olteanul

FOAIE SĂPTĂMĂNALĂ, SOCIALĂ, CULTURALĂ ȘI ECONOMICĂ.

INSERTIUNI

se primesc cu
prețuri reduse.

Serisori nefran-
cate se refuză.

Manuscripte nu
se înapoiază.

Director: DR. IGAN ȘENCHEA.

Apare Dumineca.

REDACTIA ȘI ADMINISTRAȚIA:
Făgăraș, strada Csáky Nr. 3.

Lacrimi de durere! Tot un plâns și-o jele!!

Din anul pătimirii lumii.

Țara Olteului, luna lui Brumar.

II

Cum am scris și în rândul trecut, acum să desfășurăm cel mai crâncen războiu, din câte s'au văzut și petrecut vr'odată în lumea asta — de când e lumea lume. N'are păreche acest războiu și, doar nici nu va mai avea până ce va fi lumea asta!

La acest cumplit și groaznic războiu datani-sa și nouă, ne-am uluit românesc, să luăm parte și să-i gustăm toate amărăciunile și nevoile cu cari este întovărașit!

Și înrolatu s'au cu drag toți fiii neamului nostru, că toți știau, că a lor vatră și moșie au s'o apere de dușmanii și răuvoitorii împărăției noastre, pusă la așa mare și grea încercare! Și făcutu-și-au și facu-și datoria cu sfințenie și până în ziua de azi, cei chemați sub arme, încât au pus lumea în mirare și uimire ca și strămoșii lor — că doară românul e cel mai credincios și viteaz soldat al împăratului și apărător al patriei primejdiuite din toate părțile!

Și ce'i mai frumos, decât a muri pentru patrie, când ști că patria îți e mama adevărată, care te nutrește și te ocrotește de orice rău și te apără de orice primejdie?!

Atunci fiecare cetățean al ei dator este să-și deie tot avutul său și să-și verse sângele pentru ea!

La a ei chemare datori sunt toți fiii săi să prindă armele în mâni și să sară la hotară ca lei pentru înfrângerea dușmanului și apărarea moșiei strămoșești — lăsată lor moștenire! . . . . .

Pu-sa în uimire vitejia soldaților români întregă lumea, dar tot asemenea au pus'o și marea lor grăbire cu care au răspuns la glasul de chemare și durere al bătrânului și bunului lor împărat!! . . .

Oare toate acestea nu sunt cea mai strălucită dovadă, că răuvoitorii și cleveitorii neamului nostru românesc ne adevăr și minciună au spus, când au tras la îndoială virtuțile cetățenești și loialitatea (alipirea cu credința de tron și patrie) a acestui popor, din sânul căruia au răsărit atâția viteji și mucenici, cari au căzut jertfa datoriei și credinței lor către Patrie și Impărat?! . . .

Amuțască și piară dar toți cleveitorii și bârfitorii acestui neam de obârșie aleasă și împărătească, cari să trag de-adreptul din domnitorii și ocârmuitorii lumii de odinioară!?

Mai vreau și mai poftesc și acum alte și noi probe despre nestrămutata lor credință; păstrată cu roată tăria sufletului lor nepângărit, neatinsă de veninul urei de veacuri, de care a avut totdeauna parte acest neam prigonit, vrednic de altcum de o soarte mai bună și de o tractare mai umană?! . . . . .

. . . . . E plină cu vârf cupa suferințelor acestui neam de Mucenici! . . .

Oare jertfa de sânge, adusă cu atâta lăpadare de sine, cu abnegațiune, nu va deschide și nu va croi calea unui viitor mai bun și pentru neamul nostru?! . . .

Să nădăjduim și credem tare în Dreptatea preabunului Dumnezeu, care cu atâta înțelepciune poartă cărna și soarta lumii, și care, să zicem cu poetul: „nu va lăsa și nu va uita nici pe român poporul său!” . . . . .

. . . . . În fața atâtor dovezi, cari nu să pot trage la îndoială, să ivesc în apropiata depărtare zorii unui viitor mai ferice și pentru al nostru neam mult oropsit, prigonit în cursul atâtor veacuri de urgie, fără milă și fără nici o cruțare! . . . . .

Și dacă cândva a fost în drept să cânte poetul:

„Zorile frumoase
Pe cer să arată

O epocă nouă prevestind!“ . . .

apoi aceasta o are cu atât mai vârtos în vremile astea de mare și grea încercare, cari vor croi drum nou în soarta omenimei peste tot și așa și pentru neamul nostru românesc, care de mult așteaptă o soarte mai bună, mai omenească! . . .

Intăriți în această nădejde și însuflețiți de această credință au pornit la războiu fiii neamului nostru, lăsând toate: casă, masă, femeie, copii, părinți, odihna familiară, frați, surori, cari i-au petrecut până colo în depărtare cu oftatul și plânsul lor duios, iar ei să duceau, să duceau mereu, împinși de dorul de a-și face datoria către Tron și Patrie!

Ei știau, după cum a zis nemuritorul cântăreț al neamului V. Alexandri, că:

„. . . Nu-i mai scump pe lume az
In vieța pământescă,
Decât un nume de viteaz
Și o moarte vitejească!“

Și mulți, tare mulți dintre ai noștri muritau moarte vitejească! . . . . .
Și încă câte jertfe va mai cere acest infrișat războiu! . . . . .

Dar e lucru știut de toată lumea că ori și ce schimbare mai însemnată, care se întâmplă în soarta oamenilor și a țărilor, trebuie să treacă prin botuzul de sânge, jertfind multe vieți omenești!

Adus'a multe jertfe de acest fel și neamul nostru românesc; deci în drept este a aștepta și o soarte mai bună! — După aceasta va putea cânta cu poetul-profet:

„Românimea toată să desfată
Lumina dorită dobândind“ . . .

Înainte dar vitejilor fii și soldați bravi ai neamului nostru, că izbânda se apropie!

Nu vă dați îndărăpt dela orice jertfă, fie pecetluită chiar cu moartea voastră vitejească, că din mormântul vostru va răsări drepturile neamului nostru românesc, care de multe veacuri însetează după adevăr și dreptate și își așteaptă **mântuirea** prin de-

plina sa **libertate națională** pentru care e lăsat de Dumnezeu pe acest pământ! . . .

Și atunci, ca și acum, are dreptul să o zică în auzul întregii lumi:

**„Român sunt și român voi fi
Pân'ce lumea va trăi!“** . . . . .

Atunci, și numai atunci nu se va mai simți Românul străin, în țara lui străbună!! . . . . .

Iată dar roadele jertfelor aduse pe altarul patriei! . . .

Adevărul e veșnic, ca și Dumnezeu, și prin veșnicie trebuie să străbată, — să poate opri de răutatea oamenilor, dar nu să poate ascunde pentru totdeauna! Adevărul și Dreptatea e pe partea noastră și așa biruitoare vor ieși și dorințele și drepturile noastre!

Mă opresc aici.

Acum e rândul și vremea să mai arătăm și năcazurile cele multe și mari, cari zălnic amărăsc pe cei rămași acasă, după ce părinții, bărbații și frații au plecat la războiu.

E știut de toată lumea, că prin plecarea oamenilor noștri la războiu, multe familii au rămas fără ajutorul de lipsă, fără brațele muncitoare, cari în sudoarea feții lor, agonisau pânea de toate zilele, pentru numeroasele lor familii, între cari — în cele mai multe — să află mulți și măruntei copilași nevârstnici (5—8), cari au lipsă de ajutorul tatălui lor înstrăinat, care e de parte pe câmpul de războiu, cu dorul familiei în sân, să luptă vitejește, fără a putea ajuta pe cei rămași acasă, în neagra miserie, luptându-se cu foamea, frigul și cu toate nevoile izvorâte din aceste calamități ale vieții pământești!..

Și n'ar fi poate așa de grele nici aceste nevoi, dacă și aici n'am întimpina și nu ne-ar sta în cale tot răutatea oamenilor mici de suflet și mari de patimi, cari nici între astfel de triste împrejurări, nu să pot desbăra de „năravul dela fire” și de pofta și lacomia de a „trage” și cea din urmă bucățică din gura celor amăriți și chinuți de foame și frig — lipsiți fiind de ajutorul scumpului lor tată; dar despre acestea toate dureri — vom mai vorbi în scrisoarea următoare, care vă voi scri-o pe săptămâna viitoare, — până atunci dorindu-vă bună sănătate la toți, rămân al tuturorora de binevoitor frate:

Uncheașul Ghiță al bătrân.

(Va urma).

Principele Carol în Senat.

A. S. Regală, Principele Carol, Moștenitorul Tronului României a ocupat locul în sinul membrilor maturului corp — conform Constituției române, — în ziua de 9 Decembrie n.

Actul recepțiunii a fost o adevărată serbare pentru înaltul for legislativ, dând anză la cele mai călduroase și sincere manifestări de dragoste și trainică alipire și credință a neamului românesc către casa domnitoare.

Ședința a decurs în modul următoriu:

La orele 2 jum., se face apelul d-lor senatori.

Apoi d. Missir ia cuvântul lămurind cum s'a făcut în anul 1899, recepția în Maturul Corp a M. S. Regelui Ferdinand, atunci moștenitor al Tronului. Atunci M. S. Regina a fost primită de o comisiune de 7, iar Principele moștenitor de o comisiune de 5 senatori.

Se trag la sorți aceste două comisiuni. Cea dintâi e prezidată de d. Plessea, a doua de d. Cociaș.

D. Președinte, invită pe cei ce le compun, să se grupeze în sala de primire.

D. B. Missir, anunțat de sosirea Prințului, îi ese în întâmpinare.

Moștenitorul Tronului, urmat de d. B. Missir, de d. general Coandă și de comisia I-a, intrată în sală. Ropote prelungite de aplauze și urale frenetice, îi primesc. Tânărul și augustul senator trece pe lângă banca miniștrilor, se oprește în fața băncilor senatorilor, salută — și condus de d. Missir ia locul I. P. S. Sale Mitropolitului Primat primul loc de pe banca prelaților.

Un minut mai târziu, se anunță sosirea M. Sale Reginei. Insoțită de A. S. Regală Principesa Elisabeta, Suverana în mijlocul unor călduroase și prelungite ovațiuni și urale, cărora le răspunde cu grațiositate, se sue în tribuna regală, în dreapta celei prezidențiale. Aplauzele și uralele continuă. M. S. Regina mulțumește din nou. Parlamentarii și publicul aplaudă călduros, frenetic.

Discursul d. lui Missir.

Prezidentul Senatului, ia cuvântul. D-sa une:

Alteță Regală!!

Senatul vă salută cu adânc și sincer devotament, ca membru de drept al său. — Ziua de azi este o zi de sărbătoare scumpă nouă tuturor. (Aplauze).

Suntem fericiți că în mijlocul nostru Moștenitorul Tronului ia parte la trebile Statului, în locul ocupat de Augustul său Părinte M. S. Regele, perpetuându-se astfel din generație în generație, legături strânse între Casa Domnitoare și Țară. (Ovațiuni și aplauze prelungite).

De aceea ne uităm cu mândrie și încredere la mult iubitul vlăstar al Dinastiei noastre, puternic înrădăcinat în sufletul poporului român. (Aplauze frenetice).

Să trăiți Alteță Regală, să trăiască Augustii Voștri Părinți, M. S. Regele și M. S. Regina.

Senatul, miniștrii, clerul, publicul, repetă aceiași călduroasă manifestație prin ovații și aclamări.

Discursul principelui Carol.

Principele e foarte mișcat. Cu voce puternică întrerupt la fiecare frază de tunete de aplauze și de entuziaste ovațiuni și urale, Moștenitorul Tronului spune:

Domnule Președinte,
Domnilor Senatori,

Din adâncul sufletului, vă mulțumesc d-le președinte, pentru cuvintele atât de măgulitoare ce mi le roștiți cu prilejul primirii mele în sânul acestei înalte Adunări.

Vă aduc și vouă d-lor senatori, prin osul meu de recunoștință pentru călduroasa întâmpinare ce o faceți celui mai tânăr dintre colegii dv.

Luându mi de acum înainte locul meu în rândurile senatorilor, potrivit art. 76 din Constituție, voi putea să mă pătrund din ce în ce mai mult de datoriile mele de prinț moștenitor și să cunosc mai deaproape nevoile Statului și ale iubitului nostru popor.

Puteți fi încredințați că voi urmări cu cea mai vie atențiune lucrările acestui matur Corp, căutând în orice clipă să răspund așteptărilor dv. și ale țarei, căreia îi închin, cu nemărginită dragoste și credință toate puterile mele.

Pornesc din nou aclamările călduroase ale asistenței. În mijlocul entuziasmului general și al ovațiilor publicului, A. S. Regală salutând pe miniștrii, părăsește incinta. M. Sale Reginei i se dau la plecare, aceleași dovezi de dragoste nefermărită. La orele 3 și jumătate recepția solemnă și călduroasă, era terminată. Ședința s'a suspendat, în mijlocul animației generale.

REZBOIUL.

Din nordul Monarhiei.

B p e s t a, 10 Dec. n. — Pe frontul nostru din Polonia a fost eri liniște. Singurul atac pe care Rușii l'au îndreptat în puterea nopții contra noastră — pe teritoriul, care se întinde spre sud-vest dela Novoradomsk — l'am respins.

In Galiția de vest luptele se dau cu o mare înverșunare din ambele părți.

Până azi am făcut prizonieri peste 10.000 de Ruși. Luptele continuă încă și acum.

În urma operațiunilor noastre din Carpați ni-a succes să recucerim îndărăpt o însemnată parte din propriul nostru teritoriu.

General Höfer, locț. ș. st. m.

Din sudul Monarhiei.

B p e s t a, 10 Dec. n. — În Sârbia o parte a trupelor noastre a dat spre vest dela Gru-Milanovac de puternice forțe inamice și astfel n'a putut obține nici un rezultat. Pentru ca să putem sustrage primejdiei atacului pe care îl îndreptase dușmanul contra noastră, ne-am împărțit trupele în singuratiche detașamente plasându-le în poziții mai favorabile.

Spre sud dela Belgrad ofensiva noastră progresa. În 8 Dec. n. am capturat cu totul 20 de tunuri și un reflector. Deasemenea am făcut mai mulți prizonieri.

Pe frontul anglo-franco-ruso-german.

Berlin, 10 Dec. n. In regiunea Souvaen-ului Francezii și-au restrâns acțiunea la un foc vehement de artilerie. Atacul reinnoit al Francezilor, atac pe care aceștia l'au îndreptat în contra noastră de pe linia Vauquois — Bourcuilles la marginea de răsărit a pădurilor argonice, n'a putut progresa fiind înfrânt de focul artileriei noastre. Inamicul a suferit evident, perdi mari.

Trei piloți dușmani au aruncat zece bombe asupra orașului Freiburg (Baden) care zace n'afară de zona operațiunilor. Nu li-a succes însă să facă nici o pagubă.

— Spre ost dela lacurile mazuariene luptă numai artileria.

— Una dintre coloanele noastre cari înaintează în Polonia de nord, a luat cu asalt localitatea Puzasnis, situația pe țărmul drept al Vistulei. Aici am făcut prinzoneri 600 de Ruși și am capturat câteva mitralieze.

— In partea stângă a Vistulei ne continuăm ofensiva.

— In Polonia de sud am respins atacurile Rușilor.

Tricolorul.

Del ministru de interne a dat următoarea ordonanță referitoare la purtarea și respective la uzarea tricolorului popoarelor din patrie:

Cătră toate municipiile, în chestia regulării culorilor, insigniilor ce se pot folosi la prilejuri și în locuri publice.

Este un semn al vremurilor istorice aceea însuflețire patriotică, care unește într'un singur sentiment sublim toți cetățenii statului.

La cunoștința primejdiei comune s'au netezit toate contrastele. Toți cetățenii statului s'au contopit în sentimente și voință într'u apărarea tronului și a patriei. Toți își oferă cu poftă unanimă de jertfă viața și averea pe altarul patriei, dând dovada nu în vorbe, ci în fapte neperitoare, că fericirea voesc să o caute și găsească numai în această patrie.

Această măreață manifestare a iubirei de patrie și recunoaștere deplină cu devotament a ideii de stat unitar, exclude chiar și posibilitatea acelei presupunerii, că fiii acestei patrii aparținători cercului singuraticelor naționalități ar stăruii prin expresia externă a caracterului lor etnografic și în deosebi prin uzul culorilor și insigniilor lor istorice la desfacerea unității statului, sau că ar dori prin aceasta evidențiere a caracterului lor să deie semn despre alipirea lor cătră vre-un stat străin și în legătură cu acesta despre înstrăinare lor față de statul ungar.

O asemenea purtare, care violează suveranitatea statului și integritatea lui teritorială nici un stat nu ar admite-o fără pedeapsă. In schimb nu este motiv, ca statul să oprească singuratic grupuri ale cetățenilor sei dela uzul unor astfel de culori, cari sau format și folosit deja în trecut pe temeiul tradițiilor și datinilor lor populare ca expresiune a caracterului lor etnografic; presupunând totdeauna, că acele naționalități nu ajung în contradicere cu credința, care o datoresc față de stat.

Atitudinea patriotică dovedită în aceste timpuri mari de naționalități statului ungar dovedește prin fapte creștința și alipirea necondiționată față de statul ungar.

Intra asemenea împrejurări nu ar fi la loc a susține și pe mai departe opreliș-

tile polițiale relative la uzul acelor culori și insignii, cari tind la evidențierea caracterului etnografic al singuraticelor naționalități, presupunând — firește — că la uzul acestora — în mod și la loc corespunzător de însămnătatea sa — se exprimă și recunoașterea și respectarea ideii de stat ungar.

Mâncând din această comportare patriotică, declar, că naționalitățile, cari trăiesc în statul ungar, pot face uz neimpedat în locuri publice și la prilejuri publice: de culorile lor naționaliste faptic desvolta-te din tradițiile lor istorice și datinile lor populare, întrucât acele nu sunt identice cu insigniile vre-unui stat străin, dacă tot acolo și tot atunci folosesc și culorile naționale maghiare cel puțin în măsură egală.

Dizpozițiile contrare de mai înainte își pierd vigoarea.

Budapesta, 7 Novembrie 1914.

Ioan Sándor m. p.
ministru internelor reg. ung.

Pentru evitarea oricărei neînțelegeri observăm, că tricolorul nostru național nu este identic cu steagul oficial al României, fiind culorile noastre orizontale în șirul roșu-galben-albastru, pe când culorile oficiale ale statului român sunt așezate vertical și anume în șirul albastru-galben-roșu.

Statorirea prețului bucatelor în comitatul Făgărașului.

În numărul trecut al foaiei am amintit spre scurt o ordinațiune ministerială despre prețurile alimentelor (bucatelor de mâncare) din piața Făgărașului. Pentru orientare (băgarea de samă) dăm publicului următoarea informațiune:

Din partea ministrului reg. ung. de agricultură în cuprinsul ordinațiunii sub Nr. 8682—914, despre prețurile bucatelor prea mari pe teritoriul comitatului Făgăraș, comisiunea încredințată a statorit următoarele Nr. 913—914, prefect.

Ministrul r. ung. cu data din 28 Novembrie a. c. în cuprinsul ordinațiunii sub Nr. 8682—914, II. B. în care să cuprindă în §. 1, pe baza actelor oficioase, adunate și ascultat și părerea din partea autorităților competente despre statorirea prețurilor bucatelor, pentru grâu, săcară, orz, cucuruz precum și asupra făinurilor făcute din aceste bucate, asemenea picociile (crumpenile) și făina de săcară, ce preț se poate pretinde în comitatul Făgărașului, în cercurile următoare: 1) în orașul Făgăraș, 2) în cercul Arpașului de sus, 3) în cercul Făgărașului, 4) în cercul Șercaiei, 5) pe teritoriul cercul Branului. S'au statorit prețurile bucatelor după majametrică (100 kgr.) în următorul mod: a) grâul m/m. cu cor. 39.—, b) săcară m/m. cu cor. 28.—, c) orzul m/m. cu cor. 23.—, d) cucuruz m/m. cu cor. 22.—.

2) Făinurile măcinate pentru prăjituri:

a) Făina fină din grâu prima c. m/m. cu cor. 65.32 fill., b) făina din grâu pentru fiert m/m. cu cor. 61.42 fill., c) făina din grâu de pâne m/m. cu cor. 45.78 fill., d) făina de grâu măcinat simplu (o calitate) m/m. cu cor. 47.58 fill., e) făina de săcară m/m. cu cor. 37.88 fill., f) făina de orz m/m. cu cor. 36.29 fill., g) făina de cucuruz m/m. cu cor. 31.90 fill.

Vânzarea în detail, atât la bucate, cât și la făinuri după prețurile statorite mai sus nu pot fi urcate mai mari, decât cu 10% (zece procente).

Această ordinațiune ministerială în sensul §-lui 8, a intrat în vigoare în 10 De-

cembrie a. c. — Dela aceasta zi încolo bucatele ca: grâul, săcară, orzul, cucuruzul și făinurile făcute din aceste după prețurile statorite mai sus amintite, vânzarea cu prețuri mai urcate este strict oprită pe lângă o pedeapsă de 15 zile închisoare și 200 de cor. amendă.

Făgăraș, 4 Decembrie 1914.

Szell, m. p. prefect.

De pe câmpul de luptă.

Un fruntaș al Țării Oltului, dus pe câmpul de luptă, scrie celor de acasă următoarele rânduri interesante:

3/XII 1914.

Din 27—30/XI, adică 4 zile am fost continuu în luptă cu Rușii, cari în 30/XI noaptea au început să se retragă în 28/XI, 4 șrapnele s'au spart una după alta deasupra mea și în jurul meu au ocupat rupturile ca ploaia. M'a ferit Dumnezeu de moarte. In 1/XII am primit porunca să ocupăm în frontieră vârful cel mai înalt din împrejurime, care este de 1163 metri înalt. Am plecat seara la 7¹/₂ ore și noaptea la 1¹/₂ am ajuns acolo. E o zăpadă de 30 cm și o ghiață cum n'am mai văzut, de aici să vede îndepărtare de 150 klm. Să vede Tatra, Lomnițu, Galiția și toți munții la distanța de 150 klm. Suferim foarte mult de frig, și ne-am împușinat în urma morburilor și luptelor. In 30/XII a mai fost rănit un ofițer singur, ceiața suntem toți, deși 4 bolnavi. Eu sunt de 4 zile batalion-comandant și aici pe muntele acesta supremul-comandant. Rușii erau ieri înaintea noastră la v'0 3000 de pași, s'au retras cu toții. — Eu sunt bine.

4/XII 1914.

După trei zile și trei nopți petrecute în granița țării, petrecute pe muntele cel mai înalt destul de rău (zăpada e de 30 cm.) dar fără luptă, astăzi la 1 oră ne-am coborât jos, și la 3 ore d. a. plecăm mai departe vre-o 30 klm. Rușii respinși de noi s'au retras peste frontiera țării. — Sunt sănătos.

O. Vasu.

li dorim bravului luptător să vină sănătos și voios acasă.

NOUȚĂȚI.

— Adunarea municipală. Comitatul Făgărașului va ținea Adunarea generală extra-ordinară în 21 Dec. a. c.

— Interpelare. Denutatul A. C. Guza în ședința camerei din București a anunțat ministrului de externe o interpelare cu privire la politica externă, cerând guvernului să dea cel puțin acele lămuriri, cari n'ar putea însemna o divulgare a tratatelor diplomatice.

— General arestat. Din Odesa se scrie, că generalul rus Rennenkampf a fost arestat. Generalul adică a sosit pe câmpul de luptă din Polonia cu 18 ceasuri prea târziu. In urma acestei întâzieri germanii au răsbir prin cercul rusesc, cari-i apucase din toate laturile, și au mai făcut și câteva mii de prinzoneri ruși!

— Orașul Lodz, din Polonia-rusească, a fost cucerit de trupele germane. Lodzul e unul din orașele cele mai mari ale Rusiei, are 400 mii locuitori. Orașul acesta, care acum a căzut în mâinile germaniei e de cea mai mare importanță pentru Rusia, industria lui textilă ocupă locul

prim în Rusia. Căile ferate din Germania spre interiorul Rusiei, trec prin Lodz.

— **Export** Direcția căilor ferate române a luat măsuri, ca toate stațiunile să primească marfă pentru export în aceleași condiții ca în trecut, afară de mărfurile, care sunt prohibibile de vamă. Este oprit însă exportul cu carăle pe la Vărciorova, Căneni, Predeal și Palanca; exportul la punctele acestea se face numai pe calea ferată.

— **Patriotismul Românilor bucovineni.** În urma hotărârilor luate în adunarea țărănilor români din Suceava (Bucovina) s'a pornit în întreaga țară o viață mișcare încoronată de succes pentru înființarea unui corp de țărani români voluntari. Într'un singur district românesc s'au anunțat 3000 țărani de bună voie la serviciul de arme. Rezultatul final al acestei mișcări este formarea unui corp de 12.000 țărani români. Voluntarii români au și depus jurământul în Vatra-Dornei.

— **Memoria canonicului Bunea.** În Cluj s'au celebrat în fiecare an liturghie în ziua morții reposatului canonic Dr. Aug. Bunea, precum și un parastas cu predică în Duminică sau în sârbătoarea proximă. În est an parastatul s'a celebrat Vineri în 3 Decembrie în sârbătoarea »Intrării în biserică«. Din acest prilej, în loc de alta predică s'a citit cu potrivită introducere însăși predică răposatului canonic, rostită de el în catedrala din Blaj, la 3 Decembrie, 1898. — Citirea cu care din prilejul aniversării trist s'a reînviat însuși cuvântul răposatului canonic, a făcut-o tânărul preot Dr. Ioan Roșiu, un elev al Romei și el, ca și Dr. Bunea; iar parastatul l-a celebrat protopopul Clujului Dr. E. Dăianu.

— **Armistițiul de Crăciun.** „Neue Fr. Presse“ primește din Roma următoarea telegramă:

În cercurile Vaticanului se spune, că Papa se poartă cu gândul să inițieze pe timpul sărbătorilor Crăciunului un armistițiu, care pe frontul ostic să se reînnoiască cu treisprezece zile mai târziu pentru sărbătorile rusești.

— **Ordinațiunea ministerială des pre copiii minoreni.** Ministrul internelor a trimis ordin la toate sedriile orfanale, ca copiii minoreni remași orfani după părinții căzuți în război să fie cu o deosebită atenție ocrotiți și să se grijească de ținerea și creșterea lor bună, spre scopul acesta să li se pună tutori cu vocația și cu dragoste față de acești copii.

— **Ofițeri distinși.** Crucea militară pentru merite clasa III. cu decorația de război s'a conferit căpitanilor: *Valeriu Moga și Gheorghe Radeș* de Berivoiul-mic din reg. de inf. 85, locotenentului *Florian Medrea* din reg. de inf. 1.

Preaînalta recunoștință pentru ținuta vitează în fața dușmnilor s'a exprimat căpitanilor *Iuliu Montani și Ștefan Miclea* din reg. de inf. 85, sublocot. i. r. *Ilie Radu* în reg. de inf. 85, locot. *Mircea Pascuțiu* din reg. de inf. 102.

— **Mișelile furnizorilor de armată** a fost desvalite de deputatul St. Rakovszky în o ședință a parlamentului din Budapesta. Primministrul cont. Tisza însuși a condamnat pe acești criminali, cari fac atâtea pagube patriei, când este mai mare lipsă pentru apărarea ei fără — profit.

— **Baronul Korff** guvernatorul Varșoviei, care a fost făcut prizonier de către Germani, a sosit la Berlin. Guvernatorul rusesc a fost la sosirea sa în Berlin obiectul unei curiozități generale.

— **Necrolog.** Subscriși cu inima frântă de durere fac cunoscut, că prea iubitul și neuitatul lor tată, frate, socru, moș, unchiu și cumnat *Vasile Mușat* paroh gr.-oriental, după scurte și grele suferințe, în mod subit, și a dat nobilul său suflet în mâinile Creatorului, Sâmbătă în 15(28) Nov. a. c. după amiază, în al 58 lea an al vieții și în al 35-lea an al preoției și a fericitei sale căsătorii, lăsând în urmă în adâncă jale numărătoasă familie. Rămășițele pământești a fost așezate Luni în 17(31) Nov. a. c. la o oară p. m. spre vecinica odihnă în cimitierul bisericii gr. or. din loc. Dumnezeu să-l odihnească cu aleșii săi! — *Haritina Mușat* n. *Mardan* soție. *Eugenia, Aurel, Hariton, Victoria, Emilia, Octavian și Pompiliu*, ca fii și fiice. Numeroși nepoți și nepoate.

— **Câți soldați să războiesc pe câmpul de luptă?** Ziarul „Daily Mail“, scrie că pe câmpul de operații dela ost (Germania, Austro-Ungaria și Rusia) luptă nici mai mult (nici mai puțin, decât *patru milioane și jumătate* de soldați. Dintre aceștia două treimi sunt Ruși.

— **Două proclamații.** Ziarul „Népszava“ este informat, că commandantul suprem al armatei austro-ungare în Sârbia a lansat două proclamațiuni către populațiunea din teritoriul ocupat. Prima proclamație interzice purtarea de arme, a doua provoacă pe toți Sârbii, capabili de-a purta arme, între 16 și 60 ani, ca să se anunțe la proxima comandă militară, căci în caz contrar vor fi pedepsiți cu moartea.

ECONOMIE.

Impărțirea de cai.

Guvernul reg. ung. de agricultură a luat măsuri favorabile pentru a reduce împușinarea căilor în unele comitate din țară, cu scop de a ușura starea locuitorilor. Și anume: din partea armatei r. și c. și a reg. ung. de honvezi caii aflători în spitale, și cari a fost răniți în război, se vor vinde mai ales iepele pentru prăsilă și caii cari să pot folosi pentru lucrul, se vor preda și vinde economilor cu prețuri reduse.

Caii ce se vor preda vor fi sortați în 3 grupuri: 1) iepele de prăsilă cu 120 cor. 2) cai de ham vor fi prețuiți câte unul de chilin, dar și aceștia foarte ieftin, 3) iepe de rând se vor da în folosință și pentru ținere pe 6 luni economilor. La caz dacă iepele vor fi fata, mănzi vor rămânea ținătorului. După fatăre e datoriu respectivul econom a anunța aceasta la herghelia de armăsari c. și reg. din apropiere, iar după 6 luni de folosință iapa este a se da înapoi la herghelia de armăsari.

Dacă iapa sau mánzul ar peri, economul nu poate cere nici o despăgubire, nu mai în cazul acela se va despăgubi dacă se va dovedi și constata din partea veterinarului, că iapa nu din cauza ținătorului fără din altă boală a pierit.

Pentru cai dați pentru ținere sau vânduți nici oficiul c. r. de război și reg. ung. de honvezi, și nici ministerul de agricultu-

ră nu iau nici o răspundere și astfel orice pagubă il privește pe primitor sau cumpărător.

Impărțirea căilor se va face prin oficiile competente din comitate și să poate începe îndată.

E de notat, că cumpărătorul, caii cumpărați numai cu învoirea ministerială anunțată înainte îi poate vinde. Cei ce voiesc a primi cai de acestea să se anunțe (insinue) la oficiile pretoriale. Cei ce se anunță (insinue) sunt datorii a lua caii, câți voiește în primire.

Așa voiește guvernul a ușura starea economilor.

Trecerea și lipsa de pâne și războiul.

Să scumpește pânea, bucatele și făina și se împușinează din zi în zi. Aceasta să esplică prin fapta că armata cea multă zilnic folosește mari »masse« din ele. Dar trebuie să fiu față de acestea în clar și cu aceia, că trebuie să ne ajungem cu bucatele și făina — pe cari le avem — până la secerișul următor, mai cu seamă atunci când războiul va ținea pe mai mult timp. Dar totuși ca armata, după puțină să nu sufere lipsa, noi cei rămași acasă trebuie să ne reducem folosința acestora până la »nepreferit«. Sau să ne folosim de modul pe care ni'l propune comerțul ungar. Știm că făina de grâu să mestecă cu cea de orz și cucuruz și așa să aduce în comerț Modul acesta e bun și practic. Totodată conține puterea de nutrire și pânea dint'o așa făină compusă e tot așa de gustoasă, precum și atribuim prin aceasta la conservarea alimentelor în contra scumpirei.

***

Gunoirea cu succes a pământului în iarnă pentru sămânțe.

Prin începerea războiului aceasta, în economie a abvenit foarte multe piedeci, mulți dintre plugarii noștri nu au mai avut timp și ocaziune a gunoi pământul de timpuriu cum să cade. Dar plugarii respectivi să fie numai pe pace, căci un gunoit cu »superfosfat« va aduce tot rodul cuvenit în următoarea toamnă. Și gunoiul acesta să poate face și iarna, chiar peste semințele incolțite și va avea urmări foarte plăcute. »Kelemen v. Kerpely« directorul academiei de agricultură din Debrițin a ajuns la succese foarte favorabile pe terenul acesta. Deci fiecare plugar face pentru propriul său bine dacă folosește modul »susnumit« de gunoie.

Deschidere de prăvălie.

Subscrisul aduce la cunoștința On. public, că a deschis în Brașov, strada Hirscher Nr. 2, o

Prăvălie de alimente, și coloniale

unde să capătă zilnic: legume, zarzavaturi, delicatose, fructe sudice, conserve de legumi. DEPOU de pește sărat și proaspăt zilnic.

Brânzeturi și unt fin zilnic proaspet.

Prețuri ieftine. Serviciu prompt.

— Espedarea să face zilnic și cu poșta. —

Rog Onor. public de a mă încredința cu prculele comande.

George Moșoiu.

comerciant.